

OŚWIADCZENIE
FUNDACJI KULSKICH NA RZECZ RELACJI POLSKO-AMERYKAŃSKICH
W SPRAWIE KSIĄŻKI GRZEGORZA ROSSOLIŃSKIEGO-LIEBE
„POLNISCHE BÜRGERMEISTER UND DER HOLOCAUST”

Julian Spitostaw Kulski to wyjątkowa postać w historii Polski i Warszawy – świadczą o tym liczne świadectwa i dokumenty. Twierdzenie lub choćby sugerowanie jakoby współpracował z Niemcami w eksterminacji Żydów, bądź sam był antysemitą, urąga prawdzie historycznej.

Książka Grzegorza Rossolińskiego-Liebe „Polnische Bürgermeister und der Holocaust” opublikowana na początku sierpnia 2024 r. w języku niemieckim, bezpardonowo uderza w nieżyjącego Juliana Spitostawa Kulskiego, a także – pośrednio – w żyjących członków jego rodziny. Publikacja jest obecnie analizowana przez prawników, którzy następnie będą rekomendować Rodzinie oraz Fundacji Kulskich na rzecz relacji polsko-amerykańskich określone działania wobec autora i wydawnictwa. Z wstępnej analizy treści książki wynika, że Grzegorz Rossoliński-Liebe wskazywał Juliana Spitostawa Kulskiego jako działającego na szkodę społeczności Żydów w stolicy.

Julian Spitostaw Kulski od 1935 roku był wiceprezydentem Warszawy, zastępcą Stefana Starzyńskiego. W czasie wojny (1939-1944) pełnił funkcję komisarycznego burmistrza Warszawy. Funkcję tę sprawował za zgodą władz Polskiego Państwa Podziemnego i rządu na uchodźstwie.

Kulski miał żydowskie korzenie – jego pradziadkiem był główny rabin Warszawy w okresie od 1856 roku do powstania styczniowego (wcześniej główny rabin Krakowa w okresie 1832-1846), polski patriota Dow Ber Meisels.

W czasie wojny Kulski ukrywał Żydów we własnym mieszkaniu. W 2018 roku został pośmiertnie odznaczony medalem “From the Depths dla Sprawiedliwych im. Edwarda Mosberga”. Dziesiątki tysięcy polskich obywateli żydowskiego pochodzenia zawdzięczało mu życie. Kulski wraz z pracownikami warszawskiego ratusza wystawiał Żydom fałszywe dokumenty tożsamości i zaświadczenia o zatrudnieniu w Urzędzie Miasta. Pomagał członkom ruchu oporu, zbiegom poszukiwanym przez Niemców, uciekinierom z warszawskiego getta.

Za swoje heroiczne czyny otrzymał liczne odznaczenia i medale, m.in. Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari (1922) za udział w wojnie polsko-bolszewickiej; Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1929); Krzyż Niepodległości (1931); Krzyż Walecznych (czterokrotnie, w tym za obronę Warszawy w 1939 roku); Złoty Krzyż Zasługi (dwukrotnie: 1939 i 1949); Medal Waleczności (trzykrotnie); Krzyż Wielki z Gwiazdą Orderu Zasługi od Zakonu Kawalerów Maltańskich za działalność na rzecz ich szpitala w 1939 roku.

W 2021 roku na nadwiślańskich bulwarach w Warszawie został odsłonięty pomnik Prezydentów Wielkiej Warszawy: Stefana Starzyńskiego i Juliana Spitostawa Kulskiego. Imieniem Juliana S. Kulskiego została także nazwana jedna z ulic na warszawskim Mokotowie (2004). W stolicy znajduje się także tablica upamiętniająca Juliana Spitostawa Kulskiego i pracowników warszawskiego ratusza, którzy podczas okupacji dawali schronienie tysiącom ludzi, m.in. żołnierzom AK i polskim Żydom, która jest umieszczona na fasadzie Pałacu Jabłonowskich (budynku dawnego ratusza) przy ul. Senatorskiej 16.

Należy podkreślić, że autor książki nie popiera swoich tez wystarczającymi dowodami naukowymi, a z podanych źródeł często nie wynikają wnioski, które sformułowane są w publikacji. Insynuowanie, że Julian Spitostaw Kulski był antysemitą, obarczanie go współodpowiedzialnością za Zagładę i stawianie go niemal na równi z niemieckimi okupantami jest opinią własną autora – w naszej ocenie nienaukową i sprzeczną z dotychczasowymi ustaleniami historyków i naukowców, zarówno polskich jak i niemieckich.

Wstępna analiza treści książki wskazuje, że autor stosuje m.in. następujące nadużycia:

1. Sptyca i upraszcza skomplikowane realia historyczne np. stawiając w jednym szeregu burmistrzów i prezydentów polskich miast, którzy w rzeczywistości kolaborowali z okupantem i zostali za to po wojnie skazani z tymi, którzy w rzeczywistości ratowali ludność żydowską i jak tylko mogli im pomagali, w świetle faktów historycznych są uznawani za bohaterów.
2. Uznaje każdego burmistrza, pracującego w organach administracyjnych, które były nadzorowane przez niemieckich okupantów, za kolaboranta współodpowiedzialnego za Holokaust.
3. Jako jedną z przestąnek do stawiania tez o współudziale poszczególnych burmistrzów w zagładzie Żydów uznaje przedwojenną przynależność poszczególnych burmistrzów do OZON-u (Obóz Zjednoczenia Narodowego) – m.in. oskarża o „realizowanie polityki antysemitki OZON-u” przedwojennego prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego, który został rozstrzelany przez hitlerowców w grudniu 1939r.
4. Bezpodstawnie ocenia w sposób negatywny urzędników miejskich, określając ich gremialnie jako „przestępców administracyjnych” „zaangażowanych w procesy prześladowań i eksterminacji”, pomijając fakt, że polska administracja w okupowanej Polsce wykonywała rozkazy Niemców pod groźbą śmierci.
5. Nie popiera swoich insynuacji i domniemań realnymi i zweryfikowanymi dokumentami historycznymi, jednocześnie pomijając dotychczasowe ustalenia historyków przeczące jego tezom, co dyskwalifikuje jego badania z punktu widzenia naukowego.

Obecnie treść książki poddawana jest pogłębionym analizom w celu ustalenia szczegółowej listy nadużyć w niej zawartych odnośnie osoby Juliana Spitostawa Kulskiego.

Małgorzata Bogusz
Prezes Zarządu
Fundacja Kulskich na rzecz relacji
polsko-amerykańskich